

**INSPEKCJA
WETERYNARYJNA**

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

W NISKU

Elżbieta Bartler

Nisko, 2025-04-30

Pan

**Robert Bednarz
Starosta Nizański**

Nasz znak: PIW.PS-013/15/2025

Dot. sprawy nr: BR.0022.14.2025

pismo z dnia: 4 kwietnia 2025 r.

W odpowiedzi na pismo znak i data jak wyżej Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku przesyła „Sprawozdanie z działalności Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku za 2024 r. – stan bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego w Powiecie Nizańskim”.

Z poważaniem

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII

w Nisku

Elżbieta Bartler
lek. wet. Elżbieta Bartler

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Nisku
Raclawice, ul. Rudnicka 13, 37-400 Nisko
tel./fax: (15) 841-21-28, e-mail: nisko.piw@wetgiw.gov.pl

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Nisku
Racławice, ul. Rudnicka 13, 37-400 Nisko
tel./fax: (15) 841-21-28, e-mail: nisko.piw@wetgiw.gov.pl

**Sprawozdanie
z działalności Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku
stan bezpieczeństwa sanitarno- weterynaryjnego
na terenie powiatu nizańskiego za rok 2024**

Nisko, 30 kwietnia 2025 r.

Wstęp

Inspekcja Weterynaryjna realizuje zadania administracji publicznej z zakresu weterynarii. Zadania te określone zostały w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. z 2024 r. poz.12) i obejmują ochronę zdrowia zwierząt oraz weterynaryjną ochronę zdrowia publicznego.

1. Inspekcja realizuje w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, zadania z zakresu:

1) ochrony zdrowia zwierząt;

2) bezpieczeństwa:

a) produktów pochodzenia zwierzęcego,

b) żywności zawierającej jednocześnie środki spożywcze pochodzenia niezwierzęcego i produkty pochodzenia zwierzęcego znajdujące się w rolniczym handlu detalicznym, w rozumieniu art. 3 ust. 3 pkt 29b ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia (Dz. U. z 2023 r. poz. 1448), zwanym dalej „rolniczym handlem detalicznym”,

c) przywożonych produktów złożonych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 47 ust. 2 lit. a rozporządzenia 2017/625.

2. Inspekcja wykonuje swoje zadania w szczególności przez:

1) zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych;

1a) badania kontrolne zakażeń zwierząt;

2) monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe:

a) u zwierząt,

b) w produktach pochodzenia zwierzęcego,

c) w żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b,

d) w paszach;

3) badanie zwierząt rzeźnych, produktów pochodzenia zwierzęcego i żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b;

4) przeprowadzanie:

a) kontroli urzędowych i innych czynności urzędowych,

b) kontroli administracyjnych i kontroli na miejscu w zakresie określonym w przepisach o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich oraz w przepisach o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027,

c) kontroli wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, w rozumieniu art. 2 pkt 40 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt (Dz. U. z 2023 r. poz. 1075), zwanych dalej „wyrobami do diagnostyki in vitro stosowanymi w medycynie weterynaryjnej”, mającej na celu ustalenie, czy wprowadzone do obrotu lub używania wyroby znajdują się w wykazie wyrobów do diagnostyki in vitro stosowanych w medycynie weterynaryjnej, o którym mowa w art. 76a ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt,

d) kontroli działalności hodowcy, dostawcy i użytkownika prowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o ochronie zwierząt wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 465), w tym w zakresie:

- utrzymywania zwierząt przeznaczonych do wykorzystania lub wykorzystywanych do celów naukowych lub edukacyjnych,
- prowadzenia ewidencji zwierząt,
- przeprowadzania doświadczeń;

5) sprawowanie nadzoru nad:

a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym przy ich produkcji i wprowadzaniu na rynek,

w szczególności nad wymaganiami weterynaryjnymi w sprzedaży bezpośredniej, rolniczym handlu detalicznym oraz działalności marginalnej, lokalnej i ograniczonej,

aa) bezpieczeństwem żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b,

b) wprowadzaniem na rynek zwierząt, produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego w rozumieniu art. 3 pkt 1 w związku z art. 2 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 1069/2009 z dnia 21 października 2009 r. określającego przepisy sanitarne dotyczące produktów ubocznych pochodzenia zwierzęcego, nieprzeznaczonych do spożycia przez ludzi, i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1774/2002 (rozporządzenie o produktach ubocznych pochodzenia zwierzęcego) (Dz. Urz. UE L 300 z 14.11.2009, str. 1, z późn. zm.) i produktów pochodnych w rozumieniu art. 3 pkt 2 tego rozporządzenia,

c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,

d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego i jaj wylęgowych drobiu,

e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,

f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,

g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,

h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,

i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie;

6) prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych:

a) u zwierząt,

b) w wydzielinach i wydalinach zwierząt,

c) w tkankach lub narządach zwierząt,

d) w produktach pochodzenia zwierzęcego,

e) w żywności, o której mowa w ust. 1 pkt 2 lit. b,

f) w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt,

g) w paszach;

7) prowadzenie wymiany informacji w ramach systemów wymiany informacji, o których mowa w przepisach Unii Europejskiej;

8) przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz o paszach od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa oraz Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych – w zakresie kompetencji tych inspekcji, a także ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub paszą, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF, o którym mowa w art. 85 ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia.

3. Inspekcja wykonuje zadania, o których mowa w ust. 1 i 2, na podstawie przepisów odrębnych.

Niniejsza informacja podsumowuje działania organów Inspekcji Weterynaryjnej prowadzone na terenie miasta Nisko i powiatu niżańskiego w 2024 r.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku w 2024 r. realizował zadania z zakresu ochrony zdrowia publicznego poprzez nadzór nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego oraz ochronę zdrowia zwierząt i zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt. Zadania te były realizowane przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku:

- 11 pracowników merytorycznych, w tym 5 lekarzy weterynarii, 1 dr n. wet. - 4 lekarzy zatrudnionych w pełnym wymiarze, 1 dr n. wet. zatrudniony w wymiarze 3/4 etatu, 1 lekarz zatrudniony w wymiarze 1/2 etatu, 4 pracowników z wykształceniem wyższym innym niż weterynaryjne i 1 technika weterynarii, wszyscy zatrudnieni w pełnym wymiarze.
- 4 pracowników pomocniczych (księgowość i kadry 2 osoby, sekretariat 1 osoba oraz 1 pracownik gospodarczy);
- 1 lekarza weterynarii wolnej praktyki działającego z upoważnienia i wyznaczenia Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku w zakresie monitoringu i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt.

W Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Nisku obowiązuje Regulamin organizacyjny, zgodny z obowiązującym Zarządzeniem nr 20 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 8 czerwca 2020 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie organizacji wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów weterynarii (Dz. Urz. Min. Rolnictwa i Rozwoju Wsi rok 2020 poz. 18);

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym:

1. Powiatowym Inspektoratem Weterynarii w Nisku kieruje Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku lek. wet. Elżbieta Bartler przy pomocy Zastępcy Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku, którym jest lek. wet. Artur Borowiec.

2. W skład Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku wchodzi następujące zespoły:

- 1) zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt;
- 2) zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji;
- 3) zespół do spraw finansowo – księgowych i administracyjnych.

Wszystkie zadania zaplanowane na 2024 r. oraz wynikające z bieżących potrzeb zostały zrealizowane. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku wykonując swoje zadania współpracował z lokalnymi jednostkami samorządu terytorialnego – Urzędami Gmin i Miast oraz ze Starostwem Powiatowym w Nisku. Na bieżąco współpracował z Powiatową Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną, Komendą Powiatową Policji, Państwową Strażą Pożarną, Nadleśnictwem Państwowym w Rudniku nad Sanem, Nadleśnictwem

Państwowym w Rozwadowie, Nadleśnictwem Państwowym w Biłgoraju, Biurem Powiatowym Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Nisku, Powiatowym Oddziałem Ośrodka Doradztwa Rolniczego oraz Izbą Rolniczą. Podkreślić należy bardzo dobrą współpracę z kołami łowieckimi z terenu powiatu nizańskiego oraz zamiejscowymi. Wszyscy pracownicy Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku, zarówno inspektorzy jak i personel pomocniczy dokładali wszelkich starań, aby przez swoją postawę oraz zaangażowanie w pracę w pełnym zakresie, skutecznie realizować zadania Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu oraz budować jej pozytywny wizerunek.

Kadry Inspekcji Weterynaryjnej w powiecie nizańskim
Wykaz etatów będących w dyspozycji Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku

JEDNOSTKA	STAN NA DZIEŃ 31.12 .2023 r.	STAN NA DZIEŃ 31.12.2024 r.			RÓŻNICA (kol. 3 - kol. 2)
		łącznie	w tym:		
			Korpus służby cywilnej	Osoby nieobjęte mnożnikowymi systemami wynagrodzeń	
1	2	3	4	5	6
PIW w Nisku	12,5	14,25	13,25	1	1,75

W 2024 r. w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Nisku zwiększono zatrudnienie o 2 osoby, 1 lekarza weterynarii na cały etat i 1 dr n. wet. na ¾ etatu.

Zespół do spraw zdrowia i ochrony zwierząt

I. Choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi zgłaszania i zwalczania.

W 2024 r. zgłoszono **14** przypadków podejrzenia wystąpienia wścieklizny – **10** u zwierząt dzikich i **4** u zwierząt towarzyszących.

Pobrano próbki i wysłano do badania laboratoryjnego w Zakładzie Higieny Weterynaryjnej w Krośnie.

Szczegółowe dane tj. gatunki, liczbę zwierząt podejrzanych o chorobę i rozkład w ciągu roku ilustruje poniższa tabela:

Podejrzenia wystąpienia wścieklizny w 2024 r.			
miesiąc	liczba zwierząt w miesiącu	gatunek	wynik badania laboratoryjnego
styczeń	1	1 kot	ujemny
luty	0	-	-
marzec	0	-	-
kwiecień	1	1 nietoperz	ujemny
maj	3	1 sarna 2 koty	ujemny
czerwiec	2	1 kot 1 lis	ujemny
lipiec	1	1 lis	ujemny
sierpień	1	1 szczur	ujemny
wrzesień	0	-	-
październik	1	1 lis	ujemny
listopad	1	1 lis	ujemny
grudzień	3	3 lisy	ujemny
ogółem w całym roku	14	14	14 ujemny

We wszystkich 14 przypadkach uzyskano ujemny wynik badania wykluczający wściekliznę.

Obserwacje zwierząt, które pokąsały/podrapały człowieka w celu wykluczenia wścieklicznych.

Zestawienie obserwacji za rok 2024													
Miesiąc	Łącznie zgłoszeń	Przeprowadzonych obserwacji	Pies						Kot			Inne	Uwagi
			Ogółem	Szczepiony	Nieszczepiony	Powiadomień na policję	Właściciel znany	Bezdomny	Ogółem	Właściciel znany	Bezdomny		
styczeń	6	6	6	3	3	0	6	0	0	0	0	-	1 pouczenie 2 mandaty 150 zł
luty	4	4	2	1	1	0	2	0	2	2	0	-	1 mandat 150 zł
marzec	7	7	6	1	5	0	6	0	1	1	0	-	2 pouczenia, 2 mandaty 100 zł 1 mandat 250 zł
kwiecień	9	12	11	9	2	0	11	0	1	1	0	-	2 pouczenia, 1 x obserwacja 4 psów
maj	11	14	13	5	8	0	13	0	1	1	0	-	4 pouczenia, 1 mandat 200 zł, 1 x obserwacja 4 psów
czerwiec	7	7	5	5	0	0	5	0	2	2	0	-	-
lipiec	7	7	7	5	2	0	7	0	0	0	0	-	1 mandat 100 zł
sierpień	10	13	12	9	3	0	12	0	0	0	0	1	1 mandat 200 zł, 1 x obserwacja 3 psów, 1 x obserwacja 2 psów
wrzesień	7	8	7	6	1	0	7	0	1	1	0	-	1 mandat 100 zł 1 x obserwacja 2 psów
październik	5	5	4	3	1	0	4	0	1	1	0	-	1 mandat 100 zł
listopad	6	6	6	4	2	0	6	0	0	0	0	-	1 pouczenie 1 mandat 250 zł
grudzień	5	5	4	1	3	0	4	0	1	1	0	-	1 pouczenie 1 mandat 250 zł 1 mandat 100 zł
Suma	84	94	83	52	31	0	83	0	10	10	0	1	

We wszystkich przypadkach w wyniku przeprowadzonych obserwacji wykluczono wścieklicznę. Wyniki obserwacji przekazano na piśmie do Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Nisku. W toku czynności kontrolnych ujawniono **31** przypadków braku aktualnego szczepienia przeciwko wścieklicznie. W **14** przypadkach Inspekcja Weterynaryjna nałożyła mandat karny, zastosowano także **11** pouczeń. **2** przypadki braku szczepienia przeciwko wścieklicznie dotyczyły szczeniąt w wieku poniżej 4 miesiąca życia.

- **W 2024 r. nie stwierdzono wystąpienia ognisk afrykańskiego pomoru świń (ASF) u dzików i świń.**

AFRYKAŃSKI POMÓR ŚWIŃ (ASF)

Afrykański pomór świń jest zakaźną, zaraźliwą chorobą wirusową świń i dzików. Nie dotyczy innych gatunków zwierząt. **Choroba nie jest zoonozą – nie przenosi się na ludzi.** Wirus jest bardzo odporny na warunki środowiskowe. Do tej pory nie opracowano leczenia ani szczepionki uodporniającej zwierzęta wrażliwe. Jedyną metodą zwalczania choroby jest metoda administracyjna tj. wybijanie i utylizacja chorych zwierząt w ognisku choroby. Zwalczanie prowadzone jest z urzędu przez Inspekcję Weterynaryjną z udziałem lekarzy weterynarii wolnej praktyki we współpracy z samorządem terytorialnym, Policją, Państwową Strażą Pożarną oraz Ochotniczą Strażą Pożarną, Lasami Państwowymi. Dużą rolę odgrywają myśliwi wykonujący planowe i sanitarne odstrzały dzików będących zarazem rezerwuarem wirusa jak i wektorem szerzenia się choroby.

Administracyjna metoda zwalczania afrykańskiego pomoru świń wiąże się z wypłacaniem odszkodowania rolnikom, którzy ponieśli straty w wyniku likwidacji ogniska choroby. Odszkodowanie wypłacane jest wyłącznie wtedy jeśli hodowla prowadzona jest legalnie, stado jest zarejestrowane w BP ARiMR, a rolnik - hodowca przestrzega wszystkich obowiązków i przepisów związanych z utrzymywaniem świń w zakresie: rejestracji, przemieszczania, terminowego powiadamiania PLW i BP ARiMR o wszystkich zdarzeniach w stadzie oraz zasad bioasekuracji wraz z prowadzeniem obowiązującej w tym zakresie dokumentacji.

W przypadku utrzymywania świń z naruszeniem obowiązujących przepisów odszkodowanie za zabite zwierzęta nie przysługuje !!!

Pierwszy przypadek ASF na terenie powiatu nizańskiego stwierdzono na podstawie wyniku badania z dnia 21.11.2019 r. z PIWet. - PIB w Puławach u dzika padłego, znalezione go w dniu 14.11.2019 r. na terenie miejscowości Rudnik nad Sanem, gmina Rudnik nad Sanem.

Rok 2020 był rokiem bardzo dynamicznego postępu choroby, głównie u dzików - stwierdzono **51** przypadków u **75** dzików. Wystąpiło też **1** ognisko w gospodarstwie utrzymującym **22** świnię.

W roku 2021 nastąpiło znaczne wyhamowanie epizootcji – w ciągu całego roku stwierdzono afrykański pomór świń jedynie u **4** dzików.

Ostatni dodatni wynik otrzymano 15 października 2021 r. od dzika padłego znalezione go 8 października 2021 r. w miejscowości Łazów w gminie Krzeszów.

W 2024 r. podobnie jak w 2022 r. i w 2023 r. na terenie powiatu nizańskiego nie stwierdzono wystąpienia afrykańskiego pomoru świń (ASF) zarówno u dzików jak i świń.

Sytuacja epizootyczna w 2024 r. na terenie powiatu nizańskiego była stabilna, nie stwierdzono ani jednego ogniska ASF zarówno u dzików jak i w gospodarstwach utrzymujących świnię, ale w związku z występującymi ogniskami choroby w sąsiednich powiatach na terenie województwa podkarpackiego i lubelskiego, a w związku z tym stale istniejącym zagrożeniem wystąpienia choroby, nadal obowiązują na terenie powiatu nizańskiego zapisy Rozporządzenia Wykonawczego Komisji (UE) 2021/2024 z dnia 18 listopada 2021 r. zmieniającego załącznik do rozporządzenia wykonawczego (UE) 2021/605

ustanawiającego szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń. Na mocy tego rozporządzenia cały obszar powiatu niżańskiego znalazł się w obszarze objętym ograniczeniami II (strefa różowa).

Szczególne środki zwalczania afrykańskiego pomoru świń na obszarze objętym ograniczeniami II (strefa różowa).

Obowiązki Rolników:

- każde gospodarstwo utrzymujące świny musi być bezwzględnie zarejestrowane w ARiMR,
- rozpoczęcie chowu (hodowli) jest zgłaszane do właściwego miejscowo Powiatowego Lekarza Weterynarii,
- świny utrzymywane w gospodarstwie muszą być oznakowane i zarejestrowane w ARiMR,
- każde zdarzenie w gospodarstwie zgłaszane do ARiMR;
 - kupno, ubój, sprzedaż, padnięcie - **w ciągu 2 dni**,
 - urodzenie - **w ciągu 30 dni**
- zamiar uboju rolnik zgłasza na piśmie do Powiatowego Lekarza Weterynarii – **najpóźniej na 24 godz. przed planowanym ubojem**,
- każdy upadek - do Powiatowego Lekarza Weterynarii - **bezpośrednio po zdarzeniu**,
- każde przemieszczanie świń z gospodarstwa i do gospodarstwa wymaga uzyskania zgody Powiatowego Lekarza Weterynarii i wystawienia świadectwa zdrowia,
- zwierzęta ubijane na użytek własny poddawane są badaniu przed - i poubojowemu przez upoważnionego lekarza weterynarii,
- przemieszczeniu lub ubojowi na użytek własny mogą być poddawane tylko takie zwierzęta, które przebywały w gospodarstwie minimum przez ostatnie **30 dni !!!**
- obowiązuje zakaz skarmiania „surowego” zboża pozyskanego w strefie różowej przez 30 dni od zbioru,
- obowiązuje zakaz stosowania słomy jako ściółki dla świń pozyskanej w strefie różowej przez 90 dni od zbioru.

Rolnik utrzymuje świny z zachowaniem zasad biasekuracji zapobiegających wniknięciu wirusa do gospodarstwa.

Rolnik, który jest myśliwym, leśnikiem, pracuje w lesie w jakimkolwiek charakterze nie ma prawa wstępu do chlewni przez 72 godziny od ostatniego powrotu z lasu.

Obowiązki myśliwych:

Zakaz dokarmiania dzików z wyjątkiem miejsc zwanych „nęciskami”!!!

Odstrzał dzików planowy i sanitarny;

Odstrzał sanitarny w 2024 r. nakazany był poniższymi aktami prawnymi:

Rozporządzeniem Nr 5/2024 Wojewody Podkarpackiego z dnia 8 lutego 2024 r. w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na terenie województwa podkarpackiego opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego w dniu 9 lutego 2024 r. pod poz. 923 oraz późniejszymi rozporządzeniami Wojewody

- **Podkarpackiego zmieniającymi ww. Rozporządzenie w sprawie odstrzału sanitarnego dzików na terenie województwa podkarpackiego.**

Zgodnie z ww. Rozporządzeniami Wojewody Podkarpackiego wykonanie odstrzału sanitarnego w 2024 r. w powiecie nizańskim wyniosło - **134 dziki**.

Odstrzał planowany:

Wykonanie odstrzału planowanego w powiecie nizańskim w 2024 r. wyniosło - **278 dzików**.

Razem w 2024 r. w powiecie nizańskim odstrzelono - **412 dzików**

Wszystkie dziki po odstrzale dostarczane są do chłodni, które są prowadzone przez koła łowieckie, a nadzorowane przez Inspekcję Weterynaryjną. Tam pobierane są próbki do badań w kierunku ASF, a tusze wraz z patrochami pozostają z zaplombowanych chłodniach do otrzymania wyniku badania. Odpady po patroszeniu przekazywane są do utylizacji. Na terenie powiatu nizańskiego jest 6 punktów przetrzymywania dzików. Nadleśnictwo Rudnik posiada 2 własne chłodnie do przetrzymywania dzików, a Inspekcja Weterynaryjna wydzierżawiła kołom łowieckim 5 chłodni.

Myśliwi zobowiązani są do przestrzegania nakazów:

- polowanie z zasadami bioasekuracji ze szczególnym uwzględnieniem bezpiecznego patroszenia, transportu i przetrzymywaniem tusz i patrochów w chłodni;
- patroszenie może odbywać się wyłącznie przy chłodni w wyznaczonym do tego celu miejscu;
- zwolnione po zbadaniu w kierunku ASF tusze mogą być przeznaczone na użytek własny myśliwego lub przekazane do utylizacji;
- patrochy przekazujemy do utylizacji;
- zgłaszanie znalezienia padłych dzików, pomoc przy zagospodarowaniu padliny;
- każdy dzik znaleziony musi być zbadany w kierunku ASF.

Zbieranie padłych dzików:

- Niezależnie od przyczyny śmierci (padłe z nieznanych przyczyn, wypadki komunikacyjne) wszystkie dziki muszą być zbadane i poddane utylizacji!!!
- O znalezieniu zwłok dzika informujemy jedną z instytucji: Policję, Urząd Gminy, Leśnictwo, Powiatowy Inspektorat Weterynarii.
- Zwłoki po pobraniu prób do badań przez urzędowego lekarza weterynarii, są przekazywane do utylizacji.
- W zależności od miejsca znalezienia koszty utylizacji pokrywa właściciel lub zarządca terenu (jeśli w wyniku badań okaże się, że dzik był chory na ASF, koszty ponosi Inspekcja Weterynaryjna).
- Utylizacja dzików martwych, znalezionych w czasie zorganizowanej akcji poszukiwania przez Inspekcję Weterynaryjną wraz z PZŁ i Lasami Państwowymi pokrywa w 100 % Inspekcja Weterynaryjna.

W 2024 r. nie było zgłoszeń znalezienia padłych dzików na terenie powiatu nizańskiego!!!

W 2024 r. zgłoszono **7** wypadków komunikacyjnych w wyniku których zginęło **7** dzików. Wszystkie dziki zostały zbadane - wszystkie wyniki badań były ujemne - nie stwierdzono ASF.

Dziki zabite w wypadkach komunikacyjnych, po pobraniu próbek do badań, są sprzątane i utylizowane w bezpieczny sposób na koszt zarządcy drogi !!!!!

Pozostałe działania podejmowane na terenie powiatu nizańskiego związane ze zwalczaniem i zapobieganiem występowania ASF.

Aktywne poszukiwanie padłych dzików lub ich szczątków.

W dniu **3 stycznia 2024 r.** w Dzienniku Urzędowym Województwa Podkarpackiego pod poz. **45** zostało opublikowane Rozporządzenie Nr **36/2023** Wojewody Podkarpackiego z dnia **29 grudnia 2023 r.** w sprawie *poszukiwań padłych dzików na terenie województwa podkarpackiego*. Rozporządzenie nakazuje dzierżawcom lub zarządcom obwodów łowieckich oznaczonych zgodnie z uchwałą Nr XXVIII/477/20 Sejmiku Województwa Podkarpackiego z dnia 26 października 2020 r. prowadzenie poszukiwań padłych dzików, na terenach swoich obwodów, w okresie do dnia 31 grudnia 2024 r. w odstępach dwutygodniowych. Myśliwi z 9 Kół Łowieckich dzierżawiących obwody łowieckie na terenie powiatu nizańskiego oraz pracownicy Nadleśnictwa Rudnik zarządzającego OHZ - obwód łowiecki 21 prowadzili poszukiwania w ciągu całego 2024 r.

W czasie prowadzonych regularnie aktywnych poszukiwań nie znaleziono padłych dzików.

Nadzór nad gospodarstwami utrzymującymi świnie:

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku nadzoruje gospodarstwa utrzymujące świnie. Na koniec 2024 r. w powiecie zarejestrowanych było **24** gospodarstwa utrzymujące świnie. Systematycznie prowadzone są kontrole przestrzegania wymagań dotyczących bioasekuracji gospodarstw. Każde gospodarstwo zostało skontrolowane dwukrotnie w 2024 r.

Wszystkie powyżej wymienione rygory i działania miały i mają na celu zahamowanie szerzenia się choroby i ograniczenie potężnych strat gospodarczych dotyczących bezpośrednio hodowców świń, ale też innych podmiotów gospodarczych powiązanych z hodowlą, przetwórstwem i handlem, zarówno krajowym, jak też międzynarodowym. W monitorowanie, zapobieganie i zwalczanie ASF w Polsce zaangażowane są służby państwowe oraz duże środki finansowe.

W 2024 r. stwierdzono 1 ognisko zgnilca amerykańskiego pszczoł. Liczba chorych rodzin pszczelich 11. Podejrzanie choroby zgodnie z obowiązkiem ustawowy zgłosił właściciel pasieki. Rozpoczęto zwalczanie choroby, które będzie kontynuowane w 2025 r.

II. Choroby zakaźne zwierząt podlegające obowiązkowi rejestracji.

W 2024 r. nie stwierdzono chorób zakaźnych zwierząt podlegających obowiązkowi rejestracji.

III. Monitorowanie zakażeń zwierząt.

W 2024 r. w ramach monitorowania zakażeń zwierząt przeprowadzono **1187** czynności inspekcyjnych mających na celu wczesne wykrycie i szybkie zapobieganie szerzeniu się chorób zakaźnych zwierząt (tuberkulinizacja, pobieranie i przesyłanie próbek do badań laboratoryjnych).

Badania monitoringowe w 2024 r.		
Nazwa choroby	Liczba zwierząt	Liczba stad
gruźlica bydła	400	62
bruceloza bydła	241	60
enzootyczna białaczka bydła	241	60
pryszczycza bydła	10	10
chlamydioza	2	2
gorączka Q	16	7
choroba pęcherzykowa świń	10	10
klasyczny pomór świń (CSF) u świń	19	29
leptospiroza	10	10
choroba Aujeszkiego - zwalczanie i monitoring	114	25
klasyczny pomór świń (CSF) u dzików (dziki odstrzelone)	18	dziki odstrzelone na terenie powiatu niżańskiego
klasyczny pomór świń (CSF) u dzików (dziki padłe)	7	dziki padłe na terenie powiatu niżańskiego
afrykański pomór świń (ASF) u dzików (dziki padłe)	6	dziki padłe na terenie powiatu niżańskiego
gąbczasta encefalopatia bydła (BSE) próbki pobrane od bydła padłego	16	8
bruceloza owiec	6	2
bruceloza kóz	9	4
wścieklizna lisów wolnożyjących	30	lisy odstrzelone na terenie powiatu niżańskiego
choroba niebieskiego języka	bydło 13 owce 1	2 1
zakaźne zapalenie nosa i tchawicy u bydła (IBR /IPV)	14	14

Wszystkie badania wykonywane w ramach monitoringu były ujemne.

IV. Nadzór weterynaryjny w zakresie zdrowia i ochrony zwierząt, materiału biologicznego, identyfikacji i rejestracji zwierząt, kontrole warunkowości.

1. Lecznictwo zwierząt.

W 2024 r. na terenie powiatu nizańskiego prowadziło działalność 5 podmiotów zajmujących się leczeniem zwierząt. Były to gabinety weterynaryjne,

W 2024 r. lekarze weterynarii wolnej praktyki zaszczepili przeciwko wściekliźnie na terenie powiatu nizańskiego **6305** psów w **5645** gospodarstwach i **162** koty w **142** gospodarstwach.

2. Gospodarstwa utrzymujące zwierzęta.

W powiecie nizańskim systematycznie odnotowuje się znaczny spadek ilości gospodarstw utrzymujących zwierzęta gospodarskie z jednoczesnym spadkiem ich pogłowia. Niestety tendencja ta nadal się utrzymuje. Na terenie powiatu nizańskiego zdecydowanie przeważają gospodarstwa drobnotowarowe utrzymujące 1 lub 2 sztuki zwierząt gospodarskich jednego gatunku.

W 2024 r. pod nadzorem PLW w Nisku pozostawało:

- **349** gospodarstw utrzymujących bydło,
- **102** gospodarstwa utrzymujące konie,
- **25** gospodarstw utrzymujących świnie, w tym **1 puste** bez obsady zwierząt,
- **23** gospodarstwa utrzymujące kozy,
- **15** gospodarstw utrzymujących owce,
- **1** gospodarstwo utrzymujące zwierzęta futerkowe (szynszyle),
- **2** gospodarstwa utrzymujące zwierzęta dzikie w warunkach fermowych (jelenie oraz daniele),
- **313** pasiek.

W zakresie kontroli warunków utrzymywania zwierząt przeprowadzono w tych gospodarstwach **39** kontroli planowanych, z czego:

- **22** kontrole dotyczyły warunków utrzymania bydła,
- **8** kontrole warunków utrzymania koni,
- **2** kontrole warunków utrzymania świń,
- **4** kontrole warunków utrzymania kóz,
- **2** kontrole warunków utrzymania owiec,
- **2** kontrole warunków utrzymania zwierząt futerkowych, (w tym jedna kontrola dotyczyła warunków humanitarnego uśmiercania zwierząt),
- **1** kontrolę warunków utrzymania zwierząt dzikich w warunkach fermowych.

Stwierdzono **125** uchybień protokolarnych. W dwóch gospodarstwach stwierdzono rażące zaniedbania zwierząt, które kwalifikowało skierowanie spraw do organów ścigania. Dodatkowo kontrole wykazały drobne uchybienia, które zostały na bieżąco usunięte podczas trwania kontroli i dotyczyły głównie czystości i porządku w pomieszczeniach inwentarskich. Wydano **2** decyzje za kontrolę sprawdzającą.

W ramach profilaktyki w walce z afrykańskim pomorem świń (ASF), równocześnie lub niezależnie od ww. kontroli zwracano uwagę na przestrzeganie reżimu sanitarno - higienicznego w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta z gatunku świnie.

We wszystkich tych gospodarstwach przeprowadzono łącznie **52 kontrole** spełniania wymogów bioasekuracji. Plan bezpieczeństwa biologicznego spełniało **24 gospodarstwa**,

1 gospodarstwo puste (bez zwierząt) nie podlegało kontroli pod względem wymogów bioasekuracji.

Przeprowadzono również **19 kontroli interwencyjnych** dotyczących niewłaściwych warunków utrzymywania zwierząt. Nie stwierdzono rażących zaniedbań kwalifikujących skierowanie sprawy do organów ścigania, niemniej jednak podjęte interwencje przyczyniły się do poprawy warunków bytowych zwierząt.

3. Obrót zwierzętami, pośrednictwo w obrocie, targi zwierząt.

W 2024 r. działały następujące podmioty:

- 1 podmiot prowadzący działalność w zakresie: obrót zwierzętami z obiektem. Przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzono uchybień, wydano 1 decyzję za nadzór.

- 1 podmiot prowadzący działalność w zakresie prowadzenia targowisk. Przeprowadzono 33 kontrole na targowisku w ramach prowadzonego nadzoru, uchybień nie stwierdzono, wydano 33 decyzje za nadzór.

4. Materiał biologiczny.

W 2024 r. działało:

- 10 punktów kopulacyjnych (ogierzy) – przeprowadzono 10 kontroli,
- 2 punkty unasieniania zwierząt – przeprowadzono 2 kontrole.

Uchybień nie stwierdzono, decyzji nie wydawano.

5. Schronisko dla zwierząt.

Na terenie powiatu funkcjonuje jedno schronisko dla zwierząt w miejscowości Sigiełki w gminie Krzeszów. W 2024 r. przeprowadzono w nim 2 kontrole. Uchybień nie stwierdzono.

6. Nadzór nad identyfikacją i rejestracją zwierząt.

W 2024 r. w ramach nadzoru nad identyfikacją i rejestracją zwierząt skontrolowano 254 sztuki bydła w 14 siedzibach stad. Niezgodności stwierdzono w 1 stadzie. Naruszenie dotyczyło przekroczenia terminu zgłoszenia przemieszczenia zwierzęcia do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Nisku. Sankcji nie nakładano.

Skontrolowano 3 stada świń w których przebywało łącznie 69 sztuk zwierząt. Niezgodności stwierdzono w jednym stadzie. Dotyczyły one terminowości zgłoszeń. Sankcji nie nakładano. Pouczono właścicieli o obowiązujących przepisach i zobowiązano do ich stosowania.

7. Kontrole Warunkowości.

W 2024 r. przeprowadzono 11 kontroli w zakresie **Warunkowości**, w obszarze zdrowie publiczne, zdrowie roślin i zdrowie zwierząt oraz w obszarze dobrostan zwierząt. Uchybień nie stwierdzono. Protokoły przekazano do Biura Powiatowego Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w Nisku do wiadomości i wykorzystania służbowego. Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku w zakresie swojej właściwości decyzji nie wydawał.

Zespół do spraw bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji.

Inspekcja Weterynaryjna sprawuje m.in. nadzór nad bezpieczeństwem produkcji produktów pochodzenia zwierzęcego. Produkcja obejmuje czynności tj.: pozyskiwanie, chów, wytwarzanie, oczyszczanie, rozbiór, przetwarzanie, pakowanie, przepakowywanie, przechowywanie oraz transport. Kontrole urzędowe mają na celu sprawdzenie przestrzegania przez podmioty przepisów z zakresu higieny i bezpieczeństwa żywności.

I. Nadzór nad podmiotami w zakresie bezpieczeństwa żywności pochodzenia zwierzęcego.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku w 2024 r. nadzorował 267 podmiotów:

- **3** podmioty zarejestrowane, prowadzące działalność marginalną, lokalną i ograniczoną (MLO) w zakresie rozbioru i przetwórstwa mięsa czerwonego- przeprowadzono łącznie 6 kontroli, podczas których stwierdzono uchybienia dotyczące stanu higienicznego, wymagań dla pomieszczeń i sprzętu, dokumentacji zakładowej oraz harmonogramów badań właścicielskich.

- **7** podmiotów zarejestrowanych prowadzących punkty skupu dziczyzny - przeprowadzono 7 kontroli.

9 podmiotów zarejestrowanych prowadzących sprzedaż bezpośrednią, w tym:

- **8** podmiotów prowadzących sprzedaż nieprzetworzonych produktów pszczelich;
- **1** podmiot prowadzący sprzedaż nieoskórowanej grubej zwierzyny łownej;

Przeprowadzono łącznie 8 kontroli.

- **1** podmiot zarejestrowany prowadzący działalność w zakresie transportu produktów pochodzenia zwierzęcego- przeprowadzono 1 kontrolę.

- **128** podmiotów prowadzących rolniczy handel detaliczny (RHD) w zakresie produkcji i obrotu produktów pszczelich nieprzetworzonych i/lub jaj od drobiu- przeprowadzono 42 kontrole, stwierdzono 8 uchybień.

- **1** zarejestrowany podmiot zajmujący się obrotem lub pośrednictwem w obrocie produktami pochodzenia zwierzęcego, z wyłączeniem obrotu prowadzonego w ramach produkcji.

- **4** zarejestrowane koła łowieckie.

- **114** gospodarstw pozyskujących surowe mleko krowie, posiadających zaświadczenia weterynaryjne wydawane dla gospodarstw produkujących mleko surowe z przeznaczeniem do obrotu i przetwórstwa – przeprowadzono 32 kontrole, stwierdzono 12 uchybień.

W 2024 r. **21** właścicieli gospodarstw produkujących mleko surowe złożyło oświadczenia o zaprzestaniu prowadzenia działalności nadzorowanej polegającej na produkcji i wprowadzaniu do obrotu mleka surowego. Na tej podstawie gospodarstwa te zostały wykreślone z rejestru Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku.

W 2024 r. przeprowadzono łącznie **96** kontroli nadzorowanych podmiotów.

- W ramach prowadzonego nadzoru PLW w Nisku w 2024 r. pobrał **25** próbek do badań mikrobiologicznych oraz **12** wymazów czystościowych. Badania wykonano w ZHW w Krośnie.

W ramach nadzoru właścicielskiego zakłady pobrały **28** próbek w ramach kryteriów bezpieczeństwa żywności oraz **48** w zakresie kryteriów higieny procesu.

W ramach urzędowej weryfikacji badań właścicielskich mleka surowego pobrano **8** próbek mleka surowego krowiego z gospodarstw, w kierunku liczby drobnoustrojów (LD) i liczby komórek somatycznych (LKS). W 3 gospodarstwach wyniki badań wskazywały na przekroczenia kryteriów dla mleka surowego.

Monitoring wynikający z krajowego programu badań pozostałości chemicznych, biologicznych i leków zrealizowano w całości. Do ww. badań kontrolnych pobrano:

- **2** próbki mleka surowego krowiego na zawartość promieniotwórczych izotopów cezu (Cs-134, Cs-137). Badania wykonano w PIWet - PIB w Puławach.

- **1** próbkę miodu na obecność substancji przeciwdrobnoustrojowych. Badanie wykonano w laboratorium ZHW w Katowicach.

- **1** próbkę produktów mięsnych wędzonych tradycyjnie w kierunku wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych (WWA). Próbką została zbadana w laboratorium ZHW w Kielcach.

- **1** próbkę sierści od świni w kierunku steroidów. Badanie wykonano w laboratorium PIWet - PIB w Puławach.

W badanych próbkach nie stwierdzono wyników nieprawidłowych.

Pod nadzorem Inspekcji Weterynaryjnej znajduje się także ubój zwierząt rzeźnych w gospodarstwach, z przeznaczeniem mięsa pozyskanego na użytek własny.

Badania przedubojowe świń oraz badania poubojowe mięsa świń przeprowadzane były przez urzędowych lekarzy weterynarii - pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku.

Badania na obecność włośni metodą wytrawiania przeprowadzane były w zorganizowanym w Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Nisku Laboratorium Wytrawiania, przez pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku. Badania przedubojowe odbywały się w poniedziałki i czwartki, natomiast badania poubojowe oraz badania mięsa świń metodą wytrawiania- we wtorki i piątki.

W 2024 r. w gospodarstwach na terenie powiatu niżańskiego przeprowadzono ubój **90** sztuk świń z przeznaczeniem mięsa na użytek własny. Ze względu na wymagania związane z ASF i obszarami objętym ograniczeniami I (strefa niebieska) i II (strefa różowa) świnię były badane przedubojowo oraz poubojowo. W badanych próbkach nie stwierdzono włośni.

Ponadto przeprowadzano badania mięsa dzików na obecność włośni metodą wytrawiania. Próbkę mięsa dzików, dostarczane przez myśliwych, były przyjmowane i badane we wtorki. W 2024 r. zbadano **116** próbek mięsa dzików. W badanych próbkach nie wykryto larw włośni. Poza tym zgłoszono ubój w gospodarstwie na potrzeby własne **13** cieląt

III. Nadzór nad wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz dla zwierząt.

Na terenie powiatu nizańskiego znajdują się:

- **2** podmioty zatwierdzone do produkcji pasz dla zwierząt domowych - w 2024 r. przeprowadzono 8 kontrole, stwierdzono 7 uchybień w jednym z tych podmiotów;
- **1** podmiot zarejestrowany, prowadzący produkcję mieszanek paszowych dla zwierząt domowych - w 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzono uchybień;
- **4** podmioty zarejestrowane prowadzące produkcję i/lub magazynowanie oraz sprzedaż materiałów paszowych (1 młyn, 3 magazyny materiałów paszowych) - w 2024 r. przeprowadzono 4 kontrole w tych podmiotach, nie stwierdzono uchybień;
- **4** podmioty zarejestrowane prowadzące detaliczny obrót paszami - w 2024 r. przeprowadzono 4 kontrole w tych podmiotach, nie stwierdzono uchybień;
- **6** podmiotów zarejestrowanych prowadzących transport pasz - w 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole w trzech podmiotach, nie stwierdzono uchybień;
- **1094** zarejestrowane gospodarstwa utrzymujące zwierzęta i produkujące pasze na potrzeby własne i/lub produkujące materiały paszowe - w 2024 r. przeprowadzono 42 kontrole w tych gospodarstwach, nie stwierdzono uchybień.

Stwierdzone uchybienia w kontrolowanym zakładzie dotyczyły:

- zaniedbań w zakresie utrzymania porządku i higieny w zakładzie,
- braków i nieprawidłowości w prowadzonej przez zakład dokumentacji,
- nieprawidłowości w etykietowaniu pasz.

Uchybienia te zostały przez zakład usunięte.

W ramach badań laboratoryjnych w 2024 r. realizowany był Krajowy Plan Urzędowej Kontroli Pasz w kierunkach jakości handlowej pasz oraz wykrywania pozostałości chemicznych, fizycznych i biologicznych w paszach i w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt. Plan pobierania próbek pasz, dla powiatu nizańskiego, zakładał pobranie **39** próbek pasz i **3** próbki wody. Pobrano i przebadano **38** próbek pasz i **3** próbki wody i nie stwierdzono wyników dodatnich.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Nisku nie zrealizował badania 1 próbki paszy, którą miała stanowić próba paszy leczniczej, ze względu na brak stosowania takiego rodzaju pasz na terenie powiatu nizańskiego.

II. Nadzór nad ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego i produktami pochodnymi.

W zakresie ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego pod nadzorem Powiatowego Lekarza Weterynarii w Nisku znajdują się następujące podmioty:

- **1** zakład prowadzący czynności pośrednie (zbieranie, składowanie, dzielenie, chłodzenie, zamrażanie, transport ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kategorii 1), w 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę, nie stwierdzono uchybień;
- **3** podmioty prowadzące transport ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 2 i kat. 3 - w 2024 r. przeprowadzono 3 kontrole, nie stwierdzono uchybień.

- 1 zakład zajmujący się produkcją karm dla zwierząt domowych z udziałem ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego kat. 3 - w 2024 r. przeprowadzono 1 kontrolę, stwierdzono 1 uchybienie polegające na nieprawidłowościach w prowadzonej dokumentacji.

Podsumowując całoroczną pracę wszystkich pracowników Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Nisku i jej rezultaty można stwierdzić, że sprawowany nadzór w 2024 r. zapewniał bezpieczeństwo w zakresie ochrony zdrowia publicznego i gwarantował dobry stan bezpieczeństwa sanitarno – weterynaryjnego powiatu nizańskiego.

POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Nisku

lek. wet. Elżbieta Bartler